

cije širi nezadovoljnost. Tisoči, pravi, ponavljajo: »Toliko let se že bojujemo, pa ni nič bolje; ostale so krize in pritisnili še draginja.« Kaj je krivo te nezadovoljnosti? »Mase,« pravi Der Kampf, »ki so se nam bile zadnja leta pridružile, še nimajo pravega pojma o veliki osnovni misli socializma. Upale so, da bodo socialne reforme zmanjšale njih bedo, a niso še doumele, da jih more osvoboditi le socialna revolucija, zato so razočarane.« Potem dolži Der Kampf reformiste in revizioniste, da so tudi oni krivi te nezadovoljnosti, ker so opustili revolucionarno misel in se vнемajo za socialne reforme. Socialne reforme pa niso prinesle obetanih sadov in tako mnogi nimajo več veselja do organizatoričnega socialističnega dela, zanemarjajo svoje strankarske dolžnosti in odpadajo celo od organizacije.

Komunizem in socializem. — Ko »Der Kampf« toži reformiste, dokazuje pa E. Fischer v »Sozialistische Monatshefte« (XIV., 1910., zv. 6. 364 s.), da sploh revolucionarnega komunističnega socializma skoraj ne bo več, temveč le še socializem, ki izkuša počasi bolj in bolj »demokratizirati« in »socializirati« sedanjo družbo. »O kaki popolni enakosti ali o tem, da bi prenehalo delavno razmerje, sploh ni več govora... Komunizem kot stanje, kjer bi vsi imeli skupno posest, enako pravico do vseh dobrin in bi bili gospodarsko popolnoma enaki, je bil le ideal. S tem idealom pa današnji socializem ni več identičen. Moderni socializem ni več stvar bodočnosti, temveč sedanjosti.«

Navodilo za nabiranje in opisovanje narodnih umetnin. — Tako navodilo je izdal odbor štajerskega Zgodovinskega društva. Kakor se v pesništvu razločuje umetna in narodna pesem, tako, pravi odbor, je po priliki tudi v obrazovalni umetnosti. Imamo umotvore, ki so jih ustvarili domači ali

tuji, bolj ali manj znameniti slikarji, kiparji, stavbarji, pasarji itd., a poleg teh je še druga vrsta umetnosti, ki izvira iz ljudstva in živi v ljudstvu. To je narodna umetnost, na katero se pri vseh kulturnih narodnih obrača novejši čas velika pozornost. Tudi pri nas je zadnji čas, da se poberejo razdrobljeni kosci. Odbor Zgodovinskega društva je napravil za Sp. Štajersko podroben načrt, s katerim se obrača na vse zavedne rodoljube, ki jim kulturni napredek narodov ni prazna fraza. — I. Kaj spada v obseg narodne umetnosti? 1. Križi in kapele ob potih in cestah, zlasti še »kužni« in »turški« križi, njih oblika, napisi, slike. 2. Grobovi in križi na pokopališčih, kaka je tipična oblika križev v dotičnem kraju. Hkrati se naj prepisejo tudi »samonikli« napisi na grobnih spominkih t. j. taki, ki niso povzeti iz sv. pisma ali iz umetnih pesnikov, ampak so si jih ljudje sami napravili. 3. Okraski na hišah: raznobarvni pasovi ob zunanjih stenah, s katerimi ženske krasijo »podstenje« in imajo za to včasih posebne vzorce: slike (in napisi) na hišah, okraski na polkah in tramovih; zanimivi ključavničarski izdelki; okraski (in napisi) na prešah, sodih in škafih. 4. Staro pohištvo, njegova oblika, lepo izrezljani stoli, preslice, kolovrati, mize, omare in škrinje s slikarjimi. 5. Na-božni predmeti: slike in kipi svetnikov po stenah, božične jaslce, velikonočne pisanke z raznobarvnimi figurami, presmeci na cvetno nedeljo (iz česa in kako so sestavljeni), presmec na Veliko noč (kaj vse nosijo ljudje k velikonočnemu blagoslovu), sličice v molitvenikih, božjepotne podobice, medalje. 6. Razni motivi na obleki, čipke, vezene peče, kaj je bilo pri obleki najbolj priljubljeno prej in kaj sedaj. Oblika ženskih uhanov, urine verižice, kovnasti pasovi, na katere si ženske obešajo nož. 7. Okraski na jerbasih in ko-

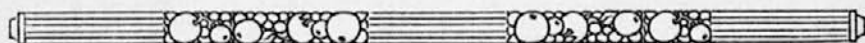
šarah, na čebelnih panjih; razne figure na lončeni posodi, na pečeh itd. Primitivno orodje vsake vrste. Razni izdelki samoukov. 8. Vsakovrstno muzikalno orodje, ki se rabi med ljudstvom. 9. Razni okraski pri gostijah, šopki, venci, pecivo (na primer »bosmani«). — II. Kako se naj to vse opiše in zbere? 1. Kjer je mogoče, se naj dotični predmet pošlje društvu za muzej. 2. Kjer je možno, se naj oskrbi fotografija ali risba, vzorec (model) in pošlje društvu. 3. Opiše se, v kakem kraju se kaj nahaja, kdo napravi dotične reči, ob kakih priložnostih, kako, in se naj javi društvu.

»**Bogoslovne Smotre**«, katere propekt je bil priložen zadnjemu »Času«, je prvi zvezek že izšel. List obeta, da bo res prava smotra po bogoslovnem polju. Prvi del je odmenjen člankom iz raznih bogoslovnih strok (v prvem zvezku: dr. J. Marić, Modernistička kristologija; U. Talija, Objektivne pogrške v Bibliji i njena nepogršljivost; dr. J. Pazman, Compositio Apostolica; dr. J. Cenkić, Zakon o razstavi crkve i države u Francuskoj i kanonsko pravo). V drugem delu so: bogoslovska kronika, recenzije, pregled časopisov in bogoslovna bibliografija. Vnana oblika je elegantna. (Naročnina 5 K; sprejema jo: Uredništvo »Kat. Lista«, Zagreb, Kaptol 29).

Mladeniška telovadna organizacija. — Kot drugi zvezek »Knjižnice kršćanske prosvete« je izšel pravkar opravljenik za voditelje in člane mladeniške telovadne organizacije. Sestavil ga je Ivan Podlesnik. Tako bo raz-

voj vse organizacije vedno bolj smotrno, vodstvo odsekov vedno bolj urejeno, četa Orlov vedno bolj disciplinirana. Lepo pa poudarja pisatelj v uvodu: »Se tako lep opravljenik, se tako močna disciplina, še tako požrtvovalno delo — vse to bi pa malo pomagalo, ako ne bi bilo luči od Luči. Brez žarkov Milosti bi bili kot cvetje brez žarkov solnca . . .«

Avtoriteta in svoboda. — Fr. W. Foerster se je lotil tudi tega težkega problema (Autorität und Freiheit. Betrachtungen zum Kulturproblem der Kirche. München 1910). Prvi del problema o avtoriteti je kaj dobro rešil. Živo je dokazal potrebo religiozne in cerkvene avtoritete. Tu in tam je katera beseda pretirana na troške človeškega uma, vendar je splošna misel prava, da »je zares svobodno mišljenje le tam, kjer je heroična pravna osamosvoja«, a kako malo je takih ljudi, ki bi zatajili vse svoje nagone in svobodni vseh vezi iskali le resnice! Zato pa so tisti, ki nočejo priznati prave avtoritete, sužnji »dnevnik in modnih velikih«. Manj srecen pa je Foerster, ko treba strniti z avtoritetno svobodo. Zavzema se nekako za svobodo modernistov. V tem oziru je pač Ruville globlje pojml bistvo kršćanstva. Svoboda je potrebna, gotovo, a več kot svoboda, je resnica. Celo dvoumno pa je, kar pravi Foerster, da »se bo mogla kršćanska resnica v cerkvenem življenju le tedaj vsestransko izraziti, če si bo zopet pridružila odpadle kulturne elemente«. Ali je mar kršćanstvo tvorba kulture, in ne nasprotno, kvas kulture?

Glasnik »Leonove družbe.«

Nov **redni** član: Msgr. dr. Fr. Binički, prof. bogoslovja, Senj (Hrvatsko).

Nov **podporni** član: Ivan Vrhovec, uradnik »Gospod. Zveze«, Ljubljana.

Urednik: dr. A. Ušeničnik.

